הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תצח תצט

הַבְּהֵמָה, (כג) (קד) יְכַסֶּנּוּ, וְאִם לָאו (כג) (קה) לֹא יְכַסֶּנּוּ: כ (קו) לִשְׁחֹט צִפּוֹר מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב וְלֹא כִּסָּה דָּמוֹ, (כד) לֹא יְכַסֶּנּוּ בְּיוֹם טוֹב:

תצט דִּין מְלִיגָה וּמְלִיחָה בְּיוֹם טוֹב. וּבוֹ ה' סְעִיפִים:

א אֵין מְרַגִּילִין בְּיוֹם טוֹב. כֵּיצַד הוּא מְרַגִּיל, זֶה הַמּוֹצִיא כָּל הַבָּשָׂר (ס) (א) מֵרֶגֶל אֶחָד כְּדֵי שֶׁיּוֹצִיא כָּל הָעוֹר שָׁלֵם וְלֹא יִקָּרַע, מִפְּנֵי שֶׁטּוֹרֵחַ בְּהַפְשֵׁט זֶה טִרַח גָּדוֹל וְאֵין בּוֹ צָרֶךְ לַמּוֹעֵד: ב אָסוּר (ב) לִמְלֹג גְּדִי (ג) אֶלָּא אִם כֵּן מוֹלְגוֹ (ג) לָאֳכֶל הָעוֹר: ג בְּהֵמָה שֶׁנִּשְׁחֲטָה בְּיוֹם טוֹב, (ג) מֻתָּר (ד) לְהַגְבִּיהַּ עוֹרָהּ (ה) וְלִתְּנָהּ

(כג) יְכַסֶּנּוּ. וְהוּא הַדִּין בְּדָקָר נְעוֹץ בְּעָפָר תְּחוֹחַ שְׁרֵי בִּדְקִירָה אַחַת דְּהָא לֹא טָרַח (שם), מָגֵן אַבְרָהָם. וְטֶלֶה (שם) הֶעֱלוּהוּ יְכַסֶּנּוּ בִּדְקִירָה אַחַת עַיֵּן שָׁם: כ (כד) לֹא יְכַסֶּנּוּ. אֲפִלּוּ בְּעָפָר מוֹכֶן, דְּהָא אֲפִלּוּ לֹא מְכַסֶּה לֵיהּ מֻתָּר לֶאֱכֹל הָעוֹף:

בְּאֵר הֵיטֵב

א (ס) מֵרֶגֶל. וְכֵן שֶׁלֹּא לְהַפְשִׁיט הָעוֹר שָׁלֵם לַעֲשׂוֹת נוֹד. טוּר: ב (ב) לִמְלֹג. הַגִּירְסָא הַנְּכוֹנָה הִיא שֶׁאֲפִלּוּ רוֹצֶה לֶאֱכֹל הָעוֹר אָסוּר לִמְלֹג. אַחֲרוֹנִים. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּתַרְנְגֹלֶת מֻתָּר לִמְלֹג כַּלָּה דְּאִי אֶפְשָׁר לְהַפְשִׁיטָהּ, עַיֵּן שָׁם: ג (ג) מֻתָּר. דְּהִתִּירוּ סוֹפָן מִשּׁוּם תְּחִלָּתָן, דְּאִי לֹא שָׁרִית לֵיהּ לֹא יִשְׁחֹט מִשּׁוּם הֶפְסֵד עוֹר וְיִמָּנַע מִשְּׁמִחַת יוֹם טוֹב. וְכָתַב הַיָּם שֶׁל שְׁלֹמֹה (פ"א סי' לא) דַּאֲפִלּוּ מֻחְמָּה לְצַל שָׂרִי לְטַלְטְלוֹ אִם יוֹדֵעַ שֶׁיִּפָּסִיד, אֲבָל אִם יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא יַפְסִיד הָעוֹר אָסוּר לְטַלְטְלוֹ:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַבְּהֵמָה שֶׁנִּתְּסְפוּ וּכְדֹמֶה: (קד) יְכַסֶּנּוּ. וְהוּא הַדִּין אִם הָיָה לוֹ דָּקָר נְעוּץ מִבְּעוֹד יוֹם בְּעָפָר תְּחוֹחַ (קכו) נַמִּי שָׁרֵי בִּדְקִירָה אַחַת דְּהָא לֹא טָרַח טְפֵי בִּשְׁבִיל הַבְּהֵמָה. וְדַע עוֹד דִּלְפִי מַה שֶּׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל בְּסָעִיף ט"ו דִּבְדִיעֲבַד אִם שָׁחַט וְאֵין לוֹ עָפָר מוּכָן מֻתָּר לְכַסּוֹת אַף בְּאֵפֶר שֶׁאֵין מוּכָן, הוּא הַדִּין בְּעִנְיָנוּ נַמִּי דְּיֵשׁ לָהּ דִּמְתָּר דְּהָא לֹא טָרַח טְפֵי בִּשְׁבִיל הַבְּהֵמָה, (קכז) וְלֹא הֶעָתִיק הַמְחַבֵּר עָפָר מוּכָן אֶלָּא מִשּׁוּם סֵיפָא דְּאִם אֵינוֹ יָכוֹל לְכַסּוֹתוֹ בִּדְקִירָה אַחַת אֲפִלּוּ בְּעָפָר מוּכָן לֹא יְכַסֶּנּוּ: (קה) לֹא יְכַסֶּנּוּ. דְּטָרַח בִּשְׁבִיל בְּהֵמָה. וְהִסְכִּימוּ (קכז) הָאַחֲרוֹנִים דַּאֲפִלּוּ דְּקִירָה אַחַת שָׁהָיָה נוֹטֵל בִּשְׁבִיל דְּמֵי הַחִיָּה נַמִּי אָסוּר, דְּכֵיוָן דְּמֵעֲרֶב בְּדַם בְּהֵמָה (קכז) אִם כֵּן אֲפִלּוּ דְּמֵי הַחִיָּה נַמִּי אָסוּר, דַּם בְּהֵמָה מְרֻבִּים כָּל כָּךְ עַד כְּדֵי שֶׁדַּם הַחִיָּה לֹא הָיָה נִכָּר אִם דַּם הַבְּהֵמָה הָיָה מַיִם (קכח) וּפְטוּר אוֹתוֹ מָקוֹם מִכָּל כָּסוּת, וְאִם כֵּן טָרַח בִּשְׁבִיל דַּם הַבְּהֵמָה שֶׁאֵינוֹ חַיָּב בִּכְסוּי וְאָסוּר. וְכָתְבוּ (קכו) הָאַחֲרוֹנִים דְּאִם שָׁחַט בְּאֶמְצַע הֶחָצֵר מֻתָּר לְכַסּוֹת בְּעָפָר מוּכָן אֲפִלּוּ בְּכַמָּה דְּקִירוֹת כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְלַכְלְכוּ כֵּלָיו וּכְדִלְעֵיל (ס"ח) בַּהַגָּ"ה: כ (קו) שָׁחַט צִפּוֹר וְכוּ' לֹא יְכַסֶּנּוּ. וַאֲפִלּוּ יֵשׁ לוֹ (קכו) עָפָר מוּכָן נַמִּי לֹא שָׁרֵי לֵיהּ לְמִטְרַח (קכח) כֵּיוָן דְּהָיָה אֲפָשָׁר לוֹ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, וּמִמֵּנַּע מִשְּׁמְחַת יוֹם טוֹב לֵיכָא כָּאן דַּאֲפִלּוּ לֹא מְכַסֶּה לֵיהּ שָׁרֵי הַבָּשָׂר בַּאֲכִילָה, וַיְמִתִּין עַד לָעֶרֶב וְאִם יִהְיֶה רִשּׁוּמָן נָכָר יְכַסֶּנּוּ. (קכט) וְיֵשׁ לִכְפּוֹת עָלָיו כְּלִי לְשָׁמְרוֹ כְּדֵי שֶׁיְּכַסֶּנּוּ:

א (א) מֵרֶגֶל אֶחָד וְכוּ'. טוּרַח גָּדוֹל. מַשְׁמַע מִלְּשׁוֹן זֶה (ס) דְּאִם מַפְשִׁיט הָעוֹר דֶּרֶךְ שְׁתֵּי הָרַגְלַיִם (דַּהֲיְנוּ שֶׁחוֹתֵךְ מֵרֶגֶל

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(קכד) טוּר, בֵּ"ח (ס"ק) (מִמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לו) וּפְרִי חָדָשׁ, וְדִלְא כְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש רבינו והרמב"ם): (קכה) לְשׁוֹן זֶה שֶׁל הַמְחַבֵּר הוּא לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (פ"ג ה"ב). וְעַל הָרַמְבַּ"ם לֹא קָשֶׁה כְּלָל מַה שֶּׁכָּתַב עָפָר מוּכָן, דִּלְטַעֲמֵיהּ אָזֵיל דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּאֵין בְּדָם חַיָּה גְּרִידָא אִם אֵין לוֹ עָפָר מוּכָן לֹא יְכַסֶּה כְּלָל כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּהֶדְיָא בְּרֵישׁ פֶּרֶק ג' (ה"א), וּפְלִיג עַל מַה שֶּׁהָעְתִּיק הָרֹאשׁ"ש (פ"א סי"ב) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פ"א ה"ד) שֶׁמְּפֻזָּנוּ נוֹטֵב הַדִּין דְּסָעִיף ט"ו, אֲבָל הַמְחַבֵּר שֶׁפְּתָחָם בֵּן בְּסָעִיף ט"ו לְהָקֵל עַל כָּרְחֵךְ צָרִיךְ לְפָרֵשׁ דִּבְרָיו כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּפִנִּים: (קכו) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לח), וְאַלְיָה רַבָּה (ס"ק לח) וּפְרִי חָדָשׁ וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס"ק כה) וְהַגְּרַ"ז (סל"ו), וְדִלְא כְּטַ"ז (ס"ק כא): (קכז) אַלְיָה רַבָּה (שם), וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ"ז (שם, קו"א סק"ו) וְהֵבִיא רְאָיָה מִפְּקָנְאוֹת פֶּרֶק ז' מִשְׁנָה (ג') [ד']: (קכח) רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל גַּב דִּבְדֶם חַיָּה גְּרִידָא דְּרִשִׁינַן (חולין פח:) 'דְּמוֹ' (ויקרא יז יג) אַפְלוּ מִקְצָת דָּמוֹ, הָכָא שֶׁאנִי דְּאֶפְשָׁר דְּהַמְּקָצָת גַּם כֵּן נִתְבַּטֵּל: (קכט) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לז) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים וְכֵן כָּתַב הָרִיאַ"ז (ד' שלטי הגיבורים אות א): כ (קכו) רַשְׁבָּ"א בְּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (בית מועד ש"ב סי' ב), וְכֵן מִשְׁמַע מֵאוֹר זָרוּעַ בְּהִלְכוֹת כִּסּוּי הַדָּם (סי' שצב) עַיֵּן שָׁם, וְכֵן הִסְכִּים בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לט) וּדְלֹא כִּבְנֵי יָשָׁע (ד"ה מג"א ס"ק לט) שֶׁפִּקְפֵּק בָּזֶה. וְאַף שֶׁמִּדִּבְרֵי רְאַ"ה מִשְׁמַע בְּחִדּוּשָׁיו (ח: ד"ה פשיטא) דְּקָאֵי עַל דָּקָר נְעוּץ, הוּא לְטַעְמֵיהּ אָזֵיל דְּמַקְרֵשׁ כָּלֵי סוּגְיָא לְעִנְיַן דָּקָר נְעוּץ עַיֵּן בְּדָבָר הַבַּיִת הִלְכוֹת כִּסּוּי הַדָּם (בית ראשון ש"ח), וּכְבָר כָּתְבוּ דְּלֹא קַיְימָא לַן כְּוָתֵיהּ וְסוּגְיָא כְּלָהּ מְיֻיֶּרֶת בְּמוּכָן גְּמוּר, וְכֵן מַשְׁמַע מִרַּמְבַּ"ם רֵישׁ פֶּרֶק ג' (ה"א) דְּמְיַיֵּרִי הִסּוּגְיָא בְּמוּכָן גְּמוּר: (קכט) עַיֵּן בְּפְרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל בְּסֻגְיָא שָׁם (ח:) שֶׁכָּתַב אִם פָּשַׁט, וְצָרִיךְ עִיּוּן אִם בְּדָרְקָא נָקַט, וְאָפְשָׁר דַּעְתּוֹ דְּכִסּוּי מֵעֲבַד אֲכִילָה וּדְלֹא כְּרַשְׁ"י (שם ד"ה אין מכסין), וְצָרִיךְ עִיּוּן: (קכט) שִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (שם ד"ה אין מכסין), וּמַשְׁמַע דַּעְתּוֹ דְּזֶה לֹא חָשִׁיב טָרְחָא כְּמוֹ כִּסּוּי:

א (ס) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה אין מרגילין) לְדַעַת הָרַמְבַּ"ם (פ"ג ה"י), וְכֵן הִפְרִי חָדָשׁ נוֹטֶה לְדַעַת זֶה: (ב) בֵּ"ח (ס"א) וְכִסְתִימַת לְשׁוֹן הַטּוּר. א] וְכָתַב דְּאַף אִם אֵינוֹ מְפַשִּׁיט כָּלָל דֶּרֶךְ הָרְגָלַיִם רַק דֶּרֶךְ הַפָּה עַד זְנָבוֹ [דְּלְאו בְּכָלל מַרְגִּיל הוּא], גַּם כֵּן אָסוּר דְּעַל כָּל פָּנִים הוּא טָרְחָא יְתֵרָא שֶׁלֹּא לְצָרְכוֹ יוֹם טוֹב: ב (ג) עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וְט"ז (סק"ב): (ד) כֵּן כָּתַב הָרַשְׁבָּ"א (עבוה"ק בית מועד ש"ב סי' ג) בְּטַעַם סְבָרַת הָאוֹסְרִין. [וְעַיֵּן בְּתוֹסְפוֹת (לד. ד"ה מולגין) וְרֹאשׁ"ש (פ"ד סי' טז) שֶׁכָּתְבוּ עוֹד טַעַם לָזֶה]: (ה) פְּרִי חָדָשׁ וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וּמִכָּל מָקוֹם מִי שְׁרוּצָה לְהַקֵּל לֹא נוֹכַל לְמַחוֹת בְּיָדוֹ דְּכָל חֵילֹם שֶׁל הָאַחֲרוֹנִים [הַבַּ"ח (ס"ב) וְט"ז וּמָגֵן אַבְרָהָם] שֶׁחוֹלְקִים עַל הַמְחַבֵּר הוּא מֵהַגִּרְסָא הַנְּכוֹנָה שֶׁכְּבָעֵל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת כְּפִי שֶׁמּוּכְאָה בְּתוֹסְפוֹת (שם) וְרֹאשׁ"ש (שם) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים, אֲבָל בָּאֳמֶת לוֹ יְהֵי כִּדְבָרֵיהֶם עִקַּר דִּינוֹ שֶׁל בַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת אֵינוֹ מַסְכִּים וּכְפִי מַה שֶּׁמְּבִיא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתב בה"ג) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (שם) שֶׁיֵּשׁ מוֹרִין הוֹרָאָה שֶׁמְּקֻבָּלִים בָּזֶה, וְכֵן בְּעִטּוּר (ח"ב דף קמא:) דְּעִתּוֹ בָּזֶה לְהָקֵל, וְכֵן הִסְכִּים הַמְּאִירִי (לד. ד"ה מולגין) וְהַשִּׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (שם ד"ה ת"ר), וְכֵן הָרַשְׁבָּ"א גּוּפֵיהּ בְּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שם) סַיֵּם בְּסוֹף דְּבָרָיו שֶׁהַדַּעַת נוֹטָה לְהָקֵל, וְעַיֵּן בְּאַלְיָה רַבָּה (סק"ג) שֶׁגַּם דַּעְתּוֹ נוֹטָה לְהָקֵל כִּדְבָרֵי הַמְחַבֵּר: ג (ו) יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (פ"א סי' לא) מִשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים (ז) לְדַעַת הַמְחַבֵּר שָׁם, וַאֲפִלּוּ לְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים עַל כָּל פָּנִים בְּעוֹר בְּהֵמָה דַּקָּה אָסוּר לְטַלְטֵל וַאֲפִלּוּ בִּיבֵשָׁה: (ח) גְּמָרָא (יא:): (ט) מְאִירִי (י. ד"ה למזגא): (י) רַשְׁבָּ"א (עבוה"ק בית מועד ש"א סי' יא):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (ס"א) סָתַם לְאָסוּר רַק בְּמַרְגִּיל, הַיְנוּ הַמְפַשִּׁיט אֶת הָעוֹר מִרַּגְלֵיהּ כְּלִפְנֵי רִאשָׁה, וְלֹא כָּתַב לְהַחְמִיר בְּמַפְשִׁיט דֶּרֶךְ הַפֶּה. **ב]** וּבשו"ע הרב (ס"ב) פָּסַק לְאָסוּר לְמִלּוֹג גְּדִי אֲפִילּוּ כְּדֵי לֶאֱכֹל בְּעוֹרוֹ.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

בְּמָקוֹם דְּרִיסַת הָרַגְלַיִם אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָלָיו בָּשָׂר (ו) כְּלָל. [ד]וּמֻתָּר (ז) לִמְלֹחַ עָלָיו מְלִיחָה קַלָּה (ח) כְּדֶרֶךְ שֶׁמּוֹלְחִים לְצָלִי, [ה]וּמֻתָּר לְהַעֲרִים לְמָלְחוֹ (ט) כָּאן מְעַט וְכָאן מְעַט עַד שֶׁיִּמְלַח אֶת כֻּלּוֹ. (י) [ו]אֲבָל אִם נִשְׁחֲטָה מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, אָסוּר. הַגָּהּ: (יא) וְנוֹצוֹת שֶׁל עוֹף דִּינָן כְּמוֹ בְּעוֹר, דְּמֻתָּר לְטַלְטְלָן (יב) כְּדֵי (ז) לְהַצְנִיעָן כְּמוֹ בְּעוֹר: ד (יג) [ז]אֵין מוֹלְחִין אֶת הַחֲלָבִים (יד) וְלֹא מְהַפְּכִים בָּהֶם (טו) אֲפִלּוּ (ה) לְשָׁטְחָן עַל גַּבֵּי יְתֵדוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁחֲטָה (ו) בְּיוֹם טוֹב, וְכֵן (טז) אָסוּר לִמְלֹחַ בָּשָׂר עַל־גַּבֵּי הָרֵיפוֹת (יז) בָּאֲוִיר: ה [ח]עֲלִי שֶׁהוּא דַּף עָב וְכָבֵד, וּכְלִי הוּא * אֲלָא שֶׁמְּלַאכְתּוֹ (ז) לְאָסוּר (יח) לְכְתֹּשׁ בּוֹ הָרֵיפוֹת,

ד בְּרֵיתָא וּגְמָרָא שָׁם. ה יְרוּשַׁלְמִי (פ״א ה״ו) כְּתָבוּהוּ הָרֵי״ף (ה:) וְהָרֹא״ש (פ״א סי׳ טז) שָׁם וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ יְרוּחָם (ח״ב נ״ד) מֵאֲרָמָה זוֹ מַחֲלֹת לְכָל אָדָם. ו שָׁם בַּבָּבְלִי (ע״ב) מִימְרָא דְּרוּקָא וּכְפֵרוּשׁ הַטּוּר וְכֵן נִרְאָה מִדִּבְרֵי הָרֹא״ש (שם סי׳ יז) וְכֵן כָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א (עבוה״ק בית מועד ש״א סי׳ יא) בְּפֶרֶק ג׳ מֵהִלְכוֹת יוֹם טוֹב (ה״ד). ז בְּרֵיתָא שָׁם (ע״א) וּכְתַנָּא קַמָּא. ח מִשְׁנָה שָׁם.

בֵּאוּר הַמִּשְׁנָה

(ו) לְהַצְנִיעָן. אֲבָל בְּלָאו הָכִי אָסוּר לְטַלְטְלָן דִּלְא חָזֵי לְמִידֵי: ד (ה) לְשָׁטְחָן. דְּמוּכְחָא מִלְּתָא שֶׁעוֹשֶׂה כְּדֵי שֶׁלֹּא יַסְרִיחַ וְאָתָא גַּם כֵּן לְמִלְחֵיהּ, וּבְמֶלִיחָה יֵשׁ מְשׁוּם עִבּוּד, אֲבָל בְּגֵי עוֹר בְּסָעִיף ג׳ אַף עַל גַּב דְּשָׁרֵי לֵיהּ לְתֵן בְּמָקוֹם דּוֹרְסָן מִימֵּר אָמַר דְּחָזוּ לְמִנְּפָא עֲלֵיהוּ: (ו) בְּיוֹם טוֹב. וְכָתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּמִכָּל מָקוֹם מֻתָּר לְטַלְטְלָן דִּלְאו מֻקְצֶה הוּא דְּחָזוּ לְהַדְלָקָה. וְהַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ט) הֵעֱלָה לְפִי מַה שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן תצ״ה (ס״ו) דְּנוֹלָד אָסוּר אִם כֵּן גַּם הַחֲלָבִים אָסוּר לְטַלְטְלָן כְּשֶׁנִּשְׁחֲטוּ בְּיוֹם טוֹב דְּהָוֵי נוֹלָד דְּמֵאֲתְמוֹל לֹא הָיָה עוֹמֵד לְהַדְלָקָה, אֶלָּא לְהַצְנִיעָן מֻתָּר דְּשָׁרִינַן סוֹפָן מִשּׁוּם תְּחִלָּתָן.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

רָצוּ לָאֱסֹר עָלָיו דְּאִם כֵּן מִמְּנָע וְלֹא שָׁחִיט מִשּׁוּם הָפְסֵד הָעוֹר וְאָתֵי לְאַמְנוּעֵי מִשְּׁמְחַת יוֹם טוֹב. וּמִיהוּ דַּוְקָא לְתֵת בְּמָקוֹם הַדּוֹרְסִין (ס״ו) אֲבָל לְשָׁטְחָהּ עַל גַּבֵּי יְתֵדוֹת כְּדֵי שֶׁתִּתְיַבֵּשׁ אָסוּר מִשּׁוּם דְּמוּכְחָא מִלְּתָא דְּלִצְרָכָהּ הָעוֹר קָעֲבִיד, וְאִם נָתַיר לוֹ שֶׁטּוּחַ לְצָרְכָהּ אָתֵי לְמִמְלְחָהּ גַּם כֵּן: (ו) כְּלָל. דְּאִי יֵשׁ עָלֶיהָ כַּזַּיִת בָּשָׂר בְּלָאו הָכִי מֻתָּר לְטַלְטְלָהּ מִשּׁוּם הַבָּשָׂר: (ז) לִמְלֹחַ עָלָיו. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁיִּמְלַח בָּשָׂר עַל הָעוֹר דְּעַל יְדֵי זֶה מִמֵּילָא יִמָּלַח גַּם הָעוֹר קְצָת: (ח) כְּדֶרֶךְ שֶׁמּוֹלְחִים לְצָלִי. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁרוֹצֶה לִצְלוֹת אוֹתָהּ (יב) דְּבָזֶה אֵין צָרִיךְ מְלִיחָה מְרֻבָּה, וּלְאַפּוֹקֵי אִם יִמְלָחֶנָּה (יג) מְלִיחָה מְרֻבָּה אָסוּר, דְּעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה עִבּוּד יָפֶה גַּם לָעוֹר: (ט) כָּאן מְעַט וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר כָּאן בָּשָׂר מְעַט וְכָאן בָּשָׂר מְעַט: (י) אֲבָל אִם נִשְׁחֲטָה מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב וְכוּ׳. לֹא מְבַעְיָא אִם גַּם הַפְשָׁטָה קֹדֶם יוֹם טוֹב, בְּוַדַּאי דְּאָסוּר בְּיוֹם טוֹב לְהַגְבִּיהַּ אוֹתָהּ וְלִתְּנָהּ בְּמָקוֹם הַדּוֹרְסִין וְלִמְלֹחַ עָלֶיהָ, שֶׁהֲרֵי אֲפִלּוּ הָיָה לַעֲשׂוֹת כָּל אֵלֶּה מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, (יד) אֶלָּא אֲפִלּוּ הַפְשָׁטָה בְּיוֹם טוֹב אָסוּר דְּמִשּׁוּם זֶה יָמְנַע מִלְּשָׁחֳטוֹ דְּהָא יָכוֹל לְהַפְשִׁיטוֹ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, אִם לֹא שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ שְׁהוּת לְהַפְשִׁיט מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב (טו) אֲז יֵשׁ לְהָקֵל. כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים דַּאֲפִלּוּ שָׁכַח לְמָלְחוֹ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב אָסוּר לְמָלְחוֹ בְּיוֹם טוֹב, דְּאֵין לְחַלֵּק בֵּין מְזִיד לְשׁוֹגֵג. בְּגָלְיוֹת שָׁעוֹשִׁין שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים מִפְּקַק הֲרֵי יוֹם טוֹב רִאשׁוֹן נָחְשָׁב לְחֹל לְגַבֵּי יוֹם טוֹב שֵׁנִי, [א]לְפִיכָךְ אִם נִשְׁחֲטָה בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן (טז) אֲפִלּוּ דְּדִינָהּ כְּאִלּוּ נִשְׁחֲטָה בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב (יז) לְעִנְיַן טְלטוּל הָעוֹר וּמְלִיחָתוֹ כְּשֶׁנִּזְעַץ יוֹם טוֹב שֵׁנִי: (יא) וְנוֹצוֹת שֶׁל עוֹף. הֵינוּ שֶׁנִּשְׁחֲטָה בְּיוֹם טוֹב, דְּאִי נִשְׁחֲטָה מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב אַף עַל גַּב דְּהוֹסְרוּ הַנּוֹצוֹת בְּיוֹם טוֹב אָסוּר לְטַלְטְלָן כְּדִלְעֵיל גַּבֵּי עוֹר: (יב) כְּדֵי לְהַצְנִיעָן. אֲבָל בְּלָאו הָכִי אָסוּר לְטַלְטְלָן דִּלְא חָזוּ לְמִידֵי. וְהַפְרִי חֶדֶשׁ מַחְמִיר בְּכָל גַּוְנֵי, (יג) [ב]וְהָאַחֲרוֹנִים מַכְּסִימִים לְפִסַק שֻׁלְחָן עָרוּךְ. וּמִיהוּ פָּלְעָדְרוּ״שׁ מֵאַוְּזִּ שֶׁנִּשְׁחֲטָה (יט) לְכָלֵי עֶלְמָא שָׁרֵי לְטַלְטוּלֵי דְּרָאוּי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ: ד (יג) אֵין מוֹלְחִין וְכוּ׳. דְּדָבָר שֶׁאֵינוֹ אֹכֶל גָּמוּר אִם מוֹלֵחַ כְּדֵי שֶׁלֹּא יַסְרִיחַ יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם מְעַבֵּד: (יד) וְלֹא מְהַפְּכִין בָּהֶם. הוּא גַּם כֵּן בְּעֵין תִּקּוּן לְהַחֲלָבִים וְאָסוּר מִטַּעַם הַנַּ״ל: (טו) אֲפִלּוּ לְשָׁטְחָן וְכוּ׳. דְּמוּכְחָא (כ) מִלְּתָא שֶׁעוֹשֶׂה זֶה כְּדֵי שֶׁלֹּא יַסְרִיחוּ וְנָזְרִינַן דִּלְמָא אָתֵי גַּם כֵּן לְמָלְחָם. וּלְעִנְיַן טְלטוּל, דַּעַת הַטַּ״ז (סק״ה) בְּשֵׁם הַגְּהוֹת אֲשֵׁר״י (פ״א סי׳ טז) לְהָקֵל. [ג]וְהַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ט) הֵעֱלָה דְּלִפְי מַאי דְּפָסַק הָרַמ״א בְּסִימָן תצ״ה (ס״ד) דְּנוֹלָד אָסוּר, גַּם הַחֲלָבִים (כא) אָסוּר לְטַלְטְלָן כְּשֶׁנִּשְׁחֲטָה בְּיוֹם טוֹב דְּהָוֵי נוֹלָד, וְאַף עַל גַּב דַּחֲזוּ לְהַדְלָקָה, מַאֲתְמוֹל לֹא הָיָה עוֹמֵד לְהַדְלָקָה, וְרַק לְטַלְטְלָן כְּדֵי לְהַצְנִיעָן אוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יַסְרִיחוּ מֻתָּר דְּשָׁרִינַן סוֹפָן מִשּׁוּם תְּחִלָּתָן וְכַנַּ״ל גַּבֵּי נוֹצוֹת. [ד]אֲבָל כְּשֶׁנִּשְׁחֲטָה מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב מֻתָּר לְטַלְטֵל הַחֲלָבִים דַּחֲזוּ לְהַדְלָקָה, (כב) וְהוּא הַדִּין חֲתִיכַת שַׁעֲוָה מֻתָּר לְטַלְטֵל דְּיָכוֹל לְהַנִּיחַ פְּתִילָה עַל גַּבָּהּ וַחֲזֵי לְהַדְלָקָה. עוֹד כָּתַב מָגֵן אַבְרָהָם (שם) דְּעוֹר שֶׁהָפְשַׁט מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב אִם הוּא לַח אָסוּר לְטַלְטְלוֹ, וְאִם הוּא יָבֵשׁ מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן ש״ח סָעִיף כ״ה, וְעַיֵּן מִ״ש שָׁם בְּהַגָּהוֹת הַחוֹלְקִין עַל זֶה]. אֲבָל כְּשֶׁנִּשְׁחֲטָה בְּיוֹם טוֹב הָוֵי לֵיהּ נוֹלָד וְעַל כֵּן אִם הוּא לַח מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יַסְרִיחַ וְכַנַּ״ל [וְאִם הוּא מֻנָּח גַּם עַתָּה בִּמְקוֹם צֵל (כג) וְיוֹדַעַ שֶׁלֹּא יִתְקַלְקֵל, אָסוּר לְטַלְטְלוֹ], וְאִם יָבֵשׁ (כד) אָסוּר לְטַלְטְלוֹ דְּהָוֵי לֵיהּ נוֹלָד: (טז) אָסוּר לְמָלְחוֹ וְכוּ׳. כְּדֵי שֶׁיִּפֹּל מִן הַמֶּלַח עַל הַחֲלָבִים, וְהַטַּעַם (כה) דַּחֲלָבִים מְלִיחָה מֻעֶטֶת סַגִּי לְהוּ וְאָסוּר מִשּׁוּם חֲשָׁשָׁא דְּעִבּוּד וְכַנַּ״ל (סק״ח): (יז) בָּאֲוִיר. דְּעַל הַחֲלָבִים מַמָּשׁ אִי אֶפְשָׁר לְהַנִּיחַ בָּשָׂר, שָׁבוֹלַעַ מִן הַחֲלָבִים: ה (יח) לִכְתֹּשׁ בּוֹ הָרֵיפוֹת. דְּאָסוּר

בֵּאוּר הַלָּכָה

ה * אֶלָּא שֶׁמְּלַאכְתּוֹ לְאָסוּר. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ט) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) וּמִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ מֻכְרָח דִּלְפִי הַכְרַעַת הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ דְּאַף לְאַחַר שֶׁקָּצַב מֻתָּר לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה וּכְאוֹקִימְתָּא דְּרַבָּא בְּשַׁבָּת קכ״ג עַמּוּד ב׳ וּבְדַף קכ״ד (ע״א) אִם כֵּן אֶפְשָׁר דִּלְסִבָּרָא זוֹ לֹא מַקְלִינַן בְּיוֹם טוֹב יוֹתֵר מִבְּכָל מָקוֹם. וְכֵן מוֹרֶה סְתִימַת הָרַמְבַּ״ם שֶׁהִשְׁמִיט לְהַאי דִּינָא לְגַמְרֵי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(סק״ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ב) וְהַגְּהָ״ז (ס״ג), דְּלֹא כְּבֶ״ח (ס״ג): (יב) אֲבָל מְלִיחָה מוּעֶטֶת צָרִיךְ, עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ע״ו (ס״ב): (יג) הֵינוּ אֲפִלּוּ אוֹתָהּ הַחֲתִיכָה שֶׁל הַצָּלִי (נַמְרָא יא.)]: (יד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) בְּשֵׁם פּוֹסְקִים לְהַחְמִיר, וְכֵן מַשְׁמַע מֵהַמְחַבֵּר דְּחָלֵי רַק בְּשֶׁחִטָּה: (טו) אַף דְּהַמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּעָנְיָנֵנוּ מִסְתַּפֵּקָא לוֹ, בְּסוֹף סִימָן תצ״ז (ס״ק יט) פָּשִׁיטָא לֵיהּ לְהָקֵל. וְגַם יֵשׁ לְצָרֵף זֶה שְׁאָרֵי דֵּעוֹת הָרִאשׁוֹנִים שְׁמְקִלִּין בְּכָל גַּוְנֵי בְּהַפְשָׁטָה בְּיוֹם טוֹב: (טז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה): (יז) וּבְסֵפֶר בִּגְדֵי יֶשַׁע מְצַדֵּד לְהָקֵל: (יח) חִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר וּבֵית מֵאִיר וּנְהַר שָׁלוֹם (סק״ב) וְחֶמְדַּ מֹשֶׁה (א״א סק״ו), (יט) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ו), וַאֲפִלּוּ נִשְׁחֲטָה בְּיוֹם טוֹב [וְכָל שֶׁכֵּן מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב], דְּלְאו נוֹלָד הוּא עַיֵּן שָׁם: ד (כ) מַה שֵּׁאֵין כֵּן בְּגֵי עוֹר אַף עַל גַּב דְּשָׁרֵית לֵיהּ לְתֵת בְּמָקוֹם דּוֹרְסִין מִימֵּר אָמַר הָרוֹאֶה דְּלְאו מִשּׁוּם עִבּוּד הַנַּח שָׁם אֶלָּא מִשּׁוּם דַּחֲזִי לְמִנְּפָא עֲלֵיהוּ: (כא) וּנְתִיב חַיִּים מְסַקְּפֵק עַל זֶה עַיֵּן שָׁם, וְכֵן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ו) מְסַקְּפֵק עָלָיו עַיֵּן שָׁם: (כב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט), וְעַיֵּן בְּטַ״ז (סק״ה) שֶׁכָּתַב דְּאִם הִקְצָה אוֹתָם לְסְחוֹרָה אֲסוּרִים בְּטִלְטוּל. וְלִכְאוֹרָה דִּבְרֵיהֶם הוּא רַק לְדַעַת הַמְחַבֵּר בְּסִימָן תצ״ה (ס״ד) דְּמַקְצֶה אָסוּר, עַיֵּן בְּרֵישׁ סִימָן ש״י (ס״ב). וְאוּלַי מִיֵּרְדֵי בְּשֶׁמְּקַפִּיד עֲלֵיהֶם מִלְּהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם שׁוּם דָּבָר וְהָוֵי מַקְצֶה מֵחֲמַת חֶסְרוֹן כִּיס, אֲחֵרֵי זֶה מָצָאתִי כְּעֵין דְּבָרֵינוּ בְּקָנְטְרֵס אַחֲרוֹן לְהַגְרַ״ז (סק״ב): (כג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (כד) וּמִכָּל מָקוֹם אִפְשָׁר לְמַקְפֵּק עַל זֶה דְּיָכוֹל דַּחֲמִימֵי הַתִּירוּ עֲלֵיהוּ בְּשָׁעָה שֶׁהָיוּ לְחִין אַף שֶׁהָיָה יְשִׁיבָה עַל יְדֵי הַדְחָקָה כְּמֹאבֵר בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְהָרַשְׁבָּ״א (בית מועד ש״א סי׳ יא) [מִשּׁוּם שֶׁהַתִּירוּ סוֹפָן מִשּׁוּם תְּחִלָּתָן], וּכְשֶׁיִּתְיַבֵּשׁ הָעוֹר אַחַר כָּךְ וְיִהְיֶה רָאוּי לְמִזְּגֵי לְגַמְרֵי יַקְרִחוּ לְעַמֵּד מִשָּׁם מִשּׁוּם נוֹלָד וְזֶה תֵּימַהּ מֻקְצֶה, וְעַיֵּן בְּקְרִי מְגַדִּים (א״א סק״ט): (כה) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י) בְּשֵׁם הַטּוּר. וְעוֹד כָּתַב טַעַם בְּשֵׁם הָרַ״ן (ה: ד״ה אין) מִשּׁוּם דְּאֵין דֶּרֶךְ לְמָלֵחַ עֲלֵיהוּ מֻחְמָת אִפּוּר, מוּכָח מִלְּתָא דְּלַעֲבָדָן קָעֲבִיד. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם דִּלְפִי זֶה דִּבְזְמַן הַזֶּה דְּאֵין דֶּרֶךְ לְמָלֵחַ בָּשָׂר עַל גַּבֵּי הָעוֹר גַּם עַל גַּבֵּי הָעוֹר אָסוּר דְּמוּכָח מִלְּתָא. וְהִשִּׂיג הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ט) עַל זֶה עַיֵּן שָׁם, וְגַם הַגְּרַ״ז (קו״א סק״ג), וְלָכֵן לֹא הָעְתַּקְתִּי חִדּוּשׁוֹ:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וְכֵן פָּסַק בְּשׁוּ״ע הָרַב (ס״ז). **ב]** וְכֵן דַּעַת שׁוּ״ע הָרַב (ס״ז) כְּתַב כְּמַ״א. **ג]** וּבְשׁוּ״ע הָרַב (ס״ז) כְּתַב: וּמִכָּל מָקוֹם נָכוֹן לִיזָהֵר שֶׁלֹּא לְטַלְטֵל כִּי אִם לְצוֹרֶךְ הָרְבֵּה, כְּגוֹן שֶׁמִּתִּירָא שֶׁלֹּא יִגְבּוּ וְכִיוֹצֵא בָּזֶה. **ד]** וּבְשׁוּ״ע הָרַב (סי״א) כְּתַב: וּמִכָּל מָקוֹם נָכוֹן לִיזָהֵר

עוֹן וְהֶהְדֵּר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah